

Jaspal Singh Kohli v. Punjab National Bank and others 1
(V. S. Aggarwal, J.)

(21) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਚਮਨ ਲਾਲ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ 2,000 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ .

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਅਮਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਵੀ.ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1994 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 1C262.

11 ਅਕਤੂਬਰ, 1995

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਆਰਟੀਕਲ 226/227—ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾ— ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਉਥੋਂ ਬਰੀ—ਮੁਅੱਤਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ—ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।

ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਚ, 1993 ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਾਰਾ 10 ਅਤੇ 11)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਨਰੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ।

ਐਸ.ਐਸ ਨਿੱਝਰ, ਜੀ.ਐਸ.ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ.ਐਸ. ਨਿਰਣਾ

ਵੀ.ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਲ ਕੋਹਲੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਡੈਸ਼ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਗੋਡਾਉਨ ਕੀਪਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਪਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਬੈਂਕ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਕਰੀਬ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੱਖ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 408, 467, 471 ਅਤੇ 477 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 22 ਸਤੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ 22 ਸਤੰਬਰ, 1984 ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ, ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਤੋਂ 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ -ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 1994 ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 313 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 420, 408, 467, 468, 471 ਅਤੇ 477 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ: -

“ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।

ਹੋਰ ਗਵਾਹ. ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ o (f ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ , ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

Jaspal Singh Kohli v. Punjab National Bank and others 121
(V. S. Aggarwal, J.)

(5) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 327 ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1981 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੁਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਉਸੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਇਸਤਰਾਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਅਲੀ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ. PA ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੁਣ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਕੇਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(6) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਜਾਅਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਭ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ। 11 ਨੂੰ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ

- ਸਤੰਬਰ, 1984, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਟਾਈਲ ਭੱਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੋਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਛੱਡੋਗੇ।

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਤੈਅ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ”

(8) ਮੁਅੱਤਲੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਟੀਪੇਟੀਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਲੀਬਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲੀਬਿਤ ਜਾਂਚ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਬਲਵੰਤਰਾਏ ਰਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਸਰਜਨ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, 16 ਫਰਵਰੀ, 1950 ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੰਬਰ S. 97/189/A ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 18 ਤਰੀਕ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ

ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। *ਬਲਵੰਤਰਾਏ ਰਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਲੀਬਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ *ਮਿਹਿਰ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2)* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ *ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3)* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ 'ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲੀਬਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 800
- (2) 1980 (1) SLR 678.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1969 ਕੈਲ. 461,

ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (4) ਦਾ। ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਸੀਕਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਚੰਦ ਅਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਗਬਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 3,775/15/3 ਦੋਵੇਂ ਅੱਜ ਤੋਂ, ਭਾਵ 10 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਹਨ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਸੀਕਰ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਯੋਗ ਕਲਰਕ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

(10) ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। *ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(11) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ, 1993 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ

Jaspal Singh Kohli v. Punjab National Bank and others 123
(V. S. Aggarwal, J.)

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(12) ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ 22 ਸਤੰਬਰ, 1984 ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

(4) 1980 (3) I SLR 228.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ